

Vriendschappelijke tegenpolen

Het beste van twee werelden, zo heet deze lang verwachte expositie van William Lindhout en Suzanne Glerum. Twee vrienden die in veel opzichten tegenpolen zijn. William introvert, Suzanne extravert.

In 1985 ontmoette Suzanne, William Lindhout als docent aan de Rietveld Academie. Zij zag direct een opvallende kunstenaar in hem, onverbloemd, geestig en tamelijk provocerend. Hun gesprekken gingen nooit over het schilderen zelf, maar over dagelijkse zaken. Suzanne begreep de humor van William, zijn grappige en grimmige understatements. Ze voelde zich door hem opgemerkt.

William vond zichzelf een betere kunstenaar dan pedagoog. Pas als hij studenten persoonlijk waardeerden, kon hij ze de hemel in prijzen. Voordien moest iemand mentaal tegen een kopstootje kunnen. Achteraf gezien voelde William zich onbevoegd om les te geven. Waarom zou je studenten iets aanleren, wat ze later na eindeloos geworstel, weer moeten afleren? Een heilloze onderneming, zo had hij de Rijksacademie ervaren. Hij merkte daarover op: 'al die chique hoogleraren van naam en faam die een tikje gechargeerd het penseel uit je hand drukten om met een likje gebrande siena jouw werkstuk bij te sturen'. Wat een misplaatste ijdelheid. Als bewonderaar van John Cage werpt hij graag alle ballast van zich af. Een kunstenaar heeft uitzicht nodig. Uitzicht is bij hem synoniem voor vrijheid.

William Lindhout tekende als jongetje met stoepkrijt op de Singelgracht. De straat was zijn domein, hij kende alle intriges. Zijn thuis was een troosteloze wereld. De hoertjes om de hoek vond hij aardige meisjes. Hij was zeker voor galg en rad opgegroeid, als de muzen hem niet hadden opgemerkt. In de Groene Kalabas, kwam hij leeftijdsgenoten tegen zoals de getalenteerde broers Bor, waarvan Joep Indiase muziek studeerde. Op een bepaalde dag zag Jaap Hillenius hem tekenen en moedigde hem aan. Williams tekentalent wordt door kunstenaars en kunstkeners geprezen evenals zijn kleurgebruik. Hij heeft beweeglijke, jeugdige handen. Handen waar de tijd geen vat op heeft.

Suzanne Glerum is geboren in Oost-Flevoland, uit Zeeuwse ouders met een agrarisch beroep. De polder was naar eigen zeggen bloedsaai. Haar feministische

moeder waarschuwde haar voor een voorspelbaar burgerlijk leven. Met haar vrijgevochten natuur hunkerde Suzanne naar een weidse blik achter de beperkte horizon. Ze ontdekte het vak tekenen. Op de avondacademie van de Rietveld rook ze voor het eerst de hallucinerende geur van olieverf. Inmiddels werkt ze in haar atelier aan de Overtoom intensief met pasteuze verf. Ze schildert in de nat-in-nat techniek, schraapt veel verf af en begint dan opnieuw. De verf explodeert ook op haar palet en op de muur. Restanten klonteren samen op de plint, alsof ze in voorturende rivaliteit is met haar helden; Marc Mulders, Willem de Koning en Chaïm Soutine.

Suzanne is geen globetrotter, maar zoekt haar inspiratie, fietsend en wandelend, in de buitenlucht. Het liefst schaatst ze langs de winterse rietkragen van Broek in Waterland. Die sensaties van licht, lucht, aarde, water en ijs worden ook zichtbaar in haar werk. Haar dagboeken staan vol met schetsen en tekeningen van Texel, Terschelling en het Botshol. Met uilen, ganzen, schapen en duinvalleien. Na de academie motiveerde William haar weer te gaan tekenen. Ze nam naar zijn idee te grote stappen. Door steeds te blijven tekenen, is ze beter gaan kijken. Met Williams aanwijzingen heeft ze meer diepgang in haar werk gevonden.

In een beperkt kleurengamma van aardetinten ontstaan grote doeken met expressieve kleigronden, waterlelies, woeste luchten met voortjagende wolken. De wereld waar Suzanne het liefst zelf bivakkeert. De serie waterlelies op de expositie versterken elkaar als een muziekstuk.

William is lang bezig geweest om de erfenis van de Rijksacademie van zich af te schudden. Een eindeloos gevecht 'van niets naar iets', zoals hij het zelf omschrijft. In zijn schilderijen, pastels en aquarellen wist hij zich geleidelijk te bevrijden van anatomie en stofuitdrukking. Wel bleef hij de figuratie trouw. William transformeerde zichzelf van binnenuit en verbeeldde een eigen mystieke wereld. Door zijn interesse voor het spirituele van Hindoe, Tao, en Zen ontwikkelde hij een eigen beeldtaal. Veelal voorstellingen die grenzen aan het surrealistische. En altijd getoonzet in de specifieke Lindhout-kleuren. Met een ragfijn kompas voor wreedheid, domheid, ironie en compassie. Geen illustratief verhaal, maar een complex samenspel van associaties, herinneringen en verborgen symboliek. Vroeger zocht hij meer dan nu naar het absolute. Maar het intellectuele en

intuïtieve zaten elkaar in de weg. Hij laat zich nu inspireren door een wonderlijk amalgaam van Indiase muziek, Chinese en Japanse literatuur en dichtkunst. Hij wordt vaak overvallen door ideeën en twijfels die hij evengoed verwerkt in zijn gelaagde surreële wereld. Onderwijl maakt hij maquettes en muziekinstrumenten.

Williams herinneringen aan zijn drie reizen naar China staan hem levendig voor de geest. Een gouden tijd waar hij nog dagelijks naar terugverlangt. Een contrasterende wereld, van oude culturen en lelijke betonnen architectuur. Van trotse en gastvrije mensen, die hem aan hun tafel onthaalden. Dwars door alle taalbarrières heen wist hij contacten te smeden en vriendschappen te sluiten. Hij werd gefascineerd door de Chinese gezichten, de brede grijnzen en geeft daar in zijn werk een groteske wending aan.

Inmiddels reist hij het liefst in zijn hoofd. De werkkamer met zicht op het Amstelveld, is een goudmijn aan boeken, documenten en maquettes. De ladenkasten zitten boordevol tekeningen en aquarellen. Nog steeds werkt hij dagelijks verder aan zijn oeuvre. Momenteel noodgedwongen op klein formaat. Maar het nieuwe werk oogt geenszins klein en is vervuld van grootse ideeën. En altijd wordt hij omringd door Else, zijn vrouw en muze.

Ooit meester en leerling, inmiddels uitgegroeid tot kunstenaars met een eigen signatuur. Elkaar waarderende vrienden, een schaars goed in de kunstwereld waar commercie en bezuinigingen domineren. Wat hen bindt is de expressie van hun drijfveren. De een introvert en de ander extravert. Maar allebei onvoorwaardelijke kunstenaars die elkaar uitdagen. En u, u wordt uitgedaagd goed te kijken en te vergelijken.

Gerda J. van Ham

15 december 2013, Aalsmeer